

دکتر مهتم قمشیان

پژوهشگر فرهنگ
پژوهشگر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
و همکار در اندیشکده مطالعات آمریکا

اعتیاد در آمریکا

فنتانیل، ماده مخدر صنعتی جدید و جامعه آمریکایی

کرد. بیشتر حجم مصرفی این ماده از طریق چین و اندکی نیز از مرزهای مکزیک وارد خاک آمریکا می‌شود. پژوهشگران موسسه رند می‌گویند که تولیدکنندگان چینی این ماده، حاضرند یک کیلوگرم از آن را به قیمت ۲۰۰۰ دلار - که رقم پایینی به شمار می‌آید - وارد این کشور کنند. همین میزان هروئین بیش از پنجاه برابر گران‌تر است؛ اما موضوع فقط ارزان‌ی این ماده نیست که پژوهشگران را نگران کرده، بلکه اثرگذاری آن است که بیش از ۳۰ برابر قدرتمندتر از هروئین عنوان شده است. با این سطح از اثرگذاری، خطای دوز هرچند به میزان کم، فرد را به کام مرگ می‌کشاند.

سونامی مرگ در آمریکا و مصرف مواد مخدر

موضوع مصرف فنتانیل و بحران ناشی از آن، از شهر دی تون^۵ در ایالت اوهایو^۶ شروع شد. زمانی

موجب نگرانی مردم و دولت آمریکا را در این باره شده، ظهور و مصرف ماده‌ای به نام فنتانیل است که برایس پارو^۲ مدیر این پژوهش و دانشیار موسسه رند^۳ درباره آن می‌گوید: «در صدسال اخیر و پس از ظهور هروئین، چیزی شبیه این نبوده است!»

فنتانیل چیست؟

فنتانیل ماده جدیدی نیست، بلکه این ماده سال‌ها است که برای التیام درد و بی‌حسی به کار می‌رود و کاربرد پزشکی دارد. برای مثال بعد از عمل جراحی توسط اطباء، برای کاهش درد بیماران به کار می‌رود و تا قبل از این ماجراها نیز به سادگی در کوچه و خیابان یافت نمی‌شد؛ اما امروزه فنتانیل کارکرد تخدیری پیدا کرده و ماده‌ای است که به راحتی می‌توان آن را در فروشگاه‌های اینترنتی سفارش داد و در منزل هم از طریق پست دریافت

مصرف زیاد مواد مخدر یا بیش اندازه‌گی^۱ در مصرف آن، بیش از تصادفات جاده‌ای، تیراندازی با سلاح یا مرگ‌ومیرهای ناشی از ایدز، در آمریکا قربانی می‌گیرد. این موضوع با ظهور فنتانیل^۲ شدت بیشتری یافته است.

نمودار ۱ میزان مرگ‌ومیرهای ناشی از اعتیاد به مواد مختلف را در آمریکا - حدفاصل سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۷ - نشان می‌دهد. مواد مخدر صنعتی بیشترین میزان مرگ افراد را در سال‌های اخیر، در آمریکا موجب شده‌اند.

وقتی مرگ‌ومیرها در طی ۵ سال ۱۰ برابر می‌شوند

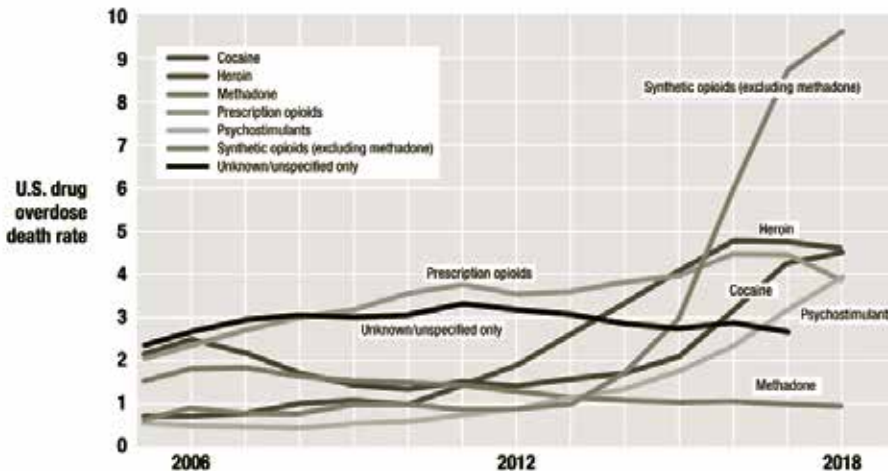
طبق آمار مؤسسه رند، مرگ‌های ناشی از مواد مخدر صنعتی در آمریکا از ۳۰۰۰ مورد در سال ۲۰۱۳، به بیش از ۳۰۰۰۰ مورد در سال ۲۰۱۸ رسیده است؛ یعنی افزایشی معادل ده برابر در طول پنج سال. آنچه

5 - Dayton
6 - Ohio

3 - Bryce Pardo
4 - RAND

1 - overdose
2 - fentanyl

Drug Overdose Deaths Per 100,000 People

Source: Data for this figure are from deidentified MCOB certificate files produced by the National Center for Health Statistics, 2005–2017, shared with RAND under a data use agreement. The rates for 2018 are provisional and subject to change.

نمودار ۱ - میزان مرگ‌ومیرهای ناشی از اعتیاد به مواد مختلف را در آمریکا حداثاً سال ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۷

تمام آمریکا دچار این مسئله می‌شود. قدرت فنتانلین به حدی است که بدن‌های معتاد به هروئین را نیز به کام مرگ می‌کشد، چه رسد به افراد عادی.

تجارتی که به فکر منافع مردم و جامعه نیست

پژوهشگران مؤسسه رند مدعی اند که مداخلات سنتی دولت و پلیس در مبارزه با مواد مخدر، کارایی لازم را ندارد. طبق نتایج این پژوهش، گویا جامعه آمریکا باید واقعیت اعتیاد مردم را به قرص‌های آرامش‌بخش و حتی اعتیاد به هروئین و فنتانلین را بپذیرد. تنها راهکار پیشنهادی

ادامه یافت تا آنکه سردخانه‌های بیمارستان‌ها پر شدند و مسئولان محلی مجبور شدند برای مابقی اجساد، کامیون‌های یخچال‌دار را به بیمارستان‌ها گسیل کنند. این موضوع تقریباً همه را درگیر خود کرده بود. بالاخره هر کشته‌ای، فامیل، دوستان و همسایگانی داشت یا در اخبار، به این موضوع پرداخته می‌شد. امروزه در ایالت‌های شرقی آمریکا مانند اوهایو، در لابراتوارهایی بسیار ساده و غیراستاندارد، به مواد مخدر قدیمی و حتی داروهای آرام‌بخش موجود در داروخانه‌ها، این ماده را اضافه و به غرب آمریکا هم ارسال می‌کنند؛ بنابراین، اندک‌اندک

که یکسری از مرگ‌های مشکوک و غیرقابل توضیح گزارش شد. پلیس بعضاً متوجه پودر سفیدرنگی شبیه هروئین در اطراف کشته‌شدگان می‌شد اما آزمایش‌ها بیانگر آن بود که این ماده، هروئین نیست و فنتانلین است. در سال ۲۰۱۵ زمانی که دیگر بحران کاملاً حس می‌شد، بیش از ۲۵۰ نفر در این دو ایالت بر اساس مصرف میزان زیادی از فنتانلین کشته شدند. البته مصرف زیاد به معنای چند میلی‌گرم بیشتر، شاید به اندازه چند دانه نمک و نه بیشتر! این عدد در سال ۲۰۱۶، به ۳۵۰ نفر رسید و در سال بعد نیز، ۵۶۶ نفر. این روند افزایش مرگ‌ومیر

سیاست‌گذاری برای سلامت جامعه می‌شوند، مجبورند راهکارهایی را پیشنهاد دهند که خود، توجیه اقتصادی داشته باشد! این راهکار، یعنی تهیه و توزیع نالوکسون نیز امری است که سودآوری اقتصادی برای نظام سلامت آمریکا دارد. گویا برای ریشه‌کنی اعتیاد، نه تنها هیچ راه‌حلی وجود ندارد، بلکه عزمی نیز بر آن نیست. اعتیاد و درمان آن، هر دو توجیهات اقتصادی قابل قبولی در نظام سرمایه‌داری دارند.

دقیقاً ناشی از به کار بردن نالوکسون بود. سودآوری تجارت مواد مخدر و کارتل‌های تجاری فعال در این زمینه، مانع از آن می‌شوند تا بتوان به ریشه‌کنی اعتیاد در آمریکا فکر کرد. به علاوه وضعیت روانی مردم هم به‌گونه‌ای است که مصرف قرص‌های ضد استرس و آرامش بخش در آن جامعه بالا است. درمان استرس و ناآرامی‌ها با قرص و دارو نیز چرخه اقتصادی خاص خود را دارد که به‌هیچ‌روی برای شرکت‌های داروسازی قابل چشم‌پوشی نیست. به همین دلیل، آنگاه که مؤسسات پژوهشی وارد عرصه چاره‌جویی و

این مؤسسه، آموزش و در دسترس قرار دادن نالوکسون است تا بتواند جلوی بخشی از مرگ‌ومیرها را بگیرد. نالوکسون^۷ می‌تواند اثرات فنتانیل را برگرداند و برای مثال، شخص بتواند دوباره نفس بکشد، وقتی که در اثر خطای دوز در مصرف فنتانیل، تنفس او دچار مشکل شده است. البته این راهکار، چندان هم بی‌نتیجه نبوده است. آموزش بهره‌گیری از نالوکسون تاکنون موجب شده است تا برخی افراد، از مرگ نجات یابند. مثلاً در سال ۲۰۱۸، آمار مرگ‌ومیر از ۵۶۶ نفر به ۲۸۹ نفر کاهش پیدا کرد که این کاهش،

منبع

<https://www.rand.org/blog/rand-review/2020/01/fentanyl-the-most-dangerous-illegal-drug-in-america.html>